

Види насильства в сім'ї (законодавчий аспект)

Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» (далі по тексту – Закон) визначає сімейне насильство як «будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини і громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю». Жертвою насильства в сім'ї, згідно з Законом, є член сім'ї, що постраждав від *фізичного, сексуального, психічного або економічного насильства* з боку іншого члена сім'ї.

Фізичне насильство у сім'ї визначається Законом як умисне нанесення одним членом сім'ї іншому члену сім'ї побоїв, тілесних ушкоджень, а також умисне позбавлення свободи, житла, їжі, одягу та інших нормальних умов життя, що може призвести постраждалу або постраждалого до смерті, викликати порушення фізичного і психічного здоров'я, нанести шкоду його честі й гідності.

Сексуальне насильство в сім'ї Закон трактує як протиправне зазіхання одного члена сім'ї на статеву недоторканність іншого члена сім'ї, а також дії сексуального характеру стосовно неповнолітнього члена сім'ї. Слід зазначити, що фахівці розуміють під діями сексуального характеру щодо неповнолітніх залучення дитини за її згодою або без такої згоди до сексуальних дій з дорослим (або людиною, яка старша дитини не менш, ніж на три роки) з метою отримання останнім сексуального задоволення або вигоди.

Психологічне насильство в сім'ї Закон визначає як насильство, пов'язане з дією одного члена сім'ї на психіку іншого члена сім'ї шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно викликається емоційна непевність, нездатність захистити себе, і може наноситися або наноситься шкода психічному здоров'ю. Як свідчить практика, діти часто стикаються хоча б з одним з проявів психологічного насильства: їх або принижували (в тому числі й нецензурною лайкою), або зневажливо критикували їх особистість, або до них застосовували погрози та/чи невинуваті заборони чи обмеження, які не мали на меті забезпечення дитині належного рівня життя та розвитку (або навіть перешкоджали цьому) чи утримання від небезпеки для її життя, здоров'я, нормального соціального функціонування. Слід також зазначити, що психологічне насильство супроводжує всі інші форми насильства в сім'ї, адже побиття або інцест завжди обумовлює не лише фізичне, а й психічне травмування особистості постраждалих.

Економічне насильство в сім'ї, згідно з Законом, – це навмисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, їжі, одягу й іншого майна або засобів, на які потерпілий має передбачені законом права, що може призвести до його смерті, викликати порушення фізичного або психічного здоров'я.